

[Søren Olesen.]

tillæg til tjenestemændene fremsat. Man kan imidlertid godt være noget betænkelig ved de økonomiske konsekvenser, som dette forslag måske kan føre med sig. Nu ved vi ganske vist ikke, hvordan udviklingen kan blive i det år, der ligger foran os. Jeg vil gerne spørge den højtærede finansminister, hvordan det forholder sig med forhandlingerne med tjenestemændene. Jeg forstår det sådan, at ministeren til at begynde med gav et tilbud, som var noget mindre og vistnok var beregnet til at koste ca. 35 mill. kr. Er det ministerens indtryk, at dette tilbud svarede til det, som arbejderne har fået, således at tjenestemændene ved forhandlinger har opnået en lønstigning udover det, som man har fået i de frie erhverv? Hvis dette er tilfældet, kunne man måske finde, at tjenestemændene havde stillet lidt for store krav. Der er dog ingen, som er interesseret i en prisstigning og en almindelig skatte- stigning, tjenestemændene allermindst, fordi det alligevel til syvende og sidst går sådan ved en prisstigning, at tjenestemændene kommer bagefter og i hvert fald ikke kan opnå noget tillæg, før stigningen er sket.

Med det, jeg har sagt, tænker jeg særligt på, at der er foreslået et yderligere tillæg i foråret 1955. Jeg finder det principielt forkert, at man giver tilsagn om en lønfor- højelse, som først skal træde i kraft om et år. Vi kender ikke udviklingen i indeværende år, og vi ved ikke, hvordan den økonomiske stilling vil være til den tid, da dette tillæg skal træde i kraft. Ganske vist er der ind- sat den bestemmelse, at der, hvis der sker større økonomiske bevægelser, skal optages nye forhandlinger med tjenestemændene; men det er jo meget vanskeligt at få gen- nemført en nedsættelse, selvom der skulle ske en bevægelse i den retning i løbet af indeværende år, når man først har vakt en berettiget forventning om, at der skal ske en lønstigning til 1. april 1955. Jeg mener, at dette tilsagn om et løntillæg i 1955—56 i almindelighed vil blive fortolket således, at der ikke i indeværende år er udsigt til nogen som helst nedgang i priser og om- kostninger, ja, det vil måske endda skabe en vis tiltro til, at der i løbet af indeværende år vil ske en stigning i omkostninger og priser. Finansministeren må være klar

over, at det vil medføre ligesom et vist pres, så at man i de frie erhverv vil regne med, at der kan ske en prisstigning i løbet af året, og at der i hvert fald ikke er mulig- hed for nogen nedgang. Det er uheldigt, hvis der skabes en sådan forventning, og det vil let afstedkomme, at netop det sker, som man helst skulle undgå, men den højt- ærede finansminister må jo have tænkt sig noget, der kan imødegå en sådan situation.

Der er en ting, jeg ikke kan lade være med at nævne i denne forbindelse, og det er det, man kunne kalde en foruddiskontering af en sådan lønforhøjelse. Det gælder ikke alene tjenestemænd, men det gælder også arbejdere i de frie erhverv, at når man er tilsikret en lønstigning om et år, kan den foruddiskonteres på den måde, at man kan købe på afbetaling, og hvis bankerne er villige til finansieringen, kan en sådan foruddiskontering altså finde sted. Jeg finder, at bankerne tit er lovlig villige til at finansiere den slags foretagender.

Netop i disse dage er der sket en forøget prisstigning på og en forøget efterspørgsel efter biler. Jeg mener just ikke, at det er tjenestemændene, der har skabt denne efterspørgsel på grund af det forventede løntillæg, men jeg mener, hele erhvervslivet er blevet påvirket på en sådan måde, at man også indenfor de frie erhverv har tænkt: vi kan regne med, at priserne i hvert fald ikke bliver nedadgående fore- løbig, men snarere stigende, og det har været med til at skabe det pres på priserne, som har fundet sted på enkelte områder. Jeg mener, at finansministeren sammen med nationalbanken egentlig burde indskærpe bankerne kun at finansiere foretagender, der tjener til udvidelse af produktion og erhvervsliv, og i hvert fald forhindre, at der sker en foruddiskontering af lønstig- ningerne på det private arbejdsmarked og de stigninger, som også vil finde sted for tjenestemændenes vedkommende, når dette lovforslag er vedtaget.

Uden iøvrigt at tage stilling til enkelt- hederne vil jeg gerne med disse bemærk- ninger gøre opmærksom på, at vi forudser, at loven kan få visse økonomiske conse- kvenser, som vi mener bør tages med ind i overvejelserne, inden man træffer den endelige afgørelse.